

EL BISBAT DE SANT FELIU DE LLOBREGAT. LA CATEDRAL

dossier

ALBERT RUIZ I ELIAS¹

SACERDOT I ARXIVER

Les primeres comunitats cristianes foren conegudes com a parròquies, paraula que es podria equiparar a “veïnatge”. Lentament anaren prenent el nom de diòcesis, a semblança de l'administració romana en temps de Diocleciana, que així havia organitzat l'imperi romà. El cap de cada diòcesi o antiga parròquia fou anomenat bisbe, instituit com a responsable de la comunitat, comptant amb l'ajuda dels diaques i altres serveis eclesials que s'anaren creant segons les necessitats.

Consta que, ja a mitjan segle III, a la Hispània romana existien les diòcesis de Mèrida i Astorga, com també la de Tarragona, atès que el 259 foren martiritzats el bisbe Fructuós, amb els seus diaques Auguri i Eulogi.

A Barcelona, l'any 342, el seu bisbe Pretextat anà a un concili, celebrat a l'actual Sofia de Bulgària, que tractà l'heretgia arriana. Pocs anys després, entre el 360 i el 390, la seu barcelonina fou ocupada per un bisbe notable: sant Pacià. Tarragona, que molt aviat esdevingué seu primada d'Hispània, l'any 314 envià el seu bisbe a un concili celebrat a Arle, i l'any 385, el seu bisbe va rebre una carta decretal del Papa, on li indica que faci conèixer el seu contingut als altres bisbes de la península. A Girona existia un bisbat abans de l'any 405. Es coneix perquè el Papa Innocenci I es queixà que un bisbe desconegut havia ordenat un bisbe per a Girona, sense el permís del metropolità ni del poble. Segons una carta escrita a sant Agustí, l'any 419 hi hagué una gran discòrdia entre els bisbes de Lleida i d'Osca. Per posar-hi remei foren convocats

reunida, on participaren set bisbes, que serien els de les diòcesis catalanes.

Sortosament es coneix com es formà el bisbat d'Ègara (Terrassa). Creada pel bisbe barceloní Nundinari, hi va posar el prevere Ireneu amb la intenció que el substituís a Barcelona quan ell morís. L'any 465 es va fer realitat el seu desig, però en dir-ho l'arquebisbe de Tarragona al papa Hilari, aquest el féu retornar a Ègara i manà que s'elegís un bisbe nou per a la seu barcelonina. De les diòcesis d'Empúries, Vic, Urgell i Tortosa ens consta que l'any 516 assistiren al Concili de Tarragona celebrat aquell any, senyal evident que ja existien. D'aquesta manera tenim coneixement de les vuit diòcesis catalanes existents abans de la invasió musulmana.

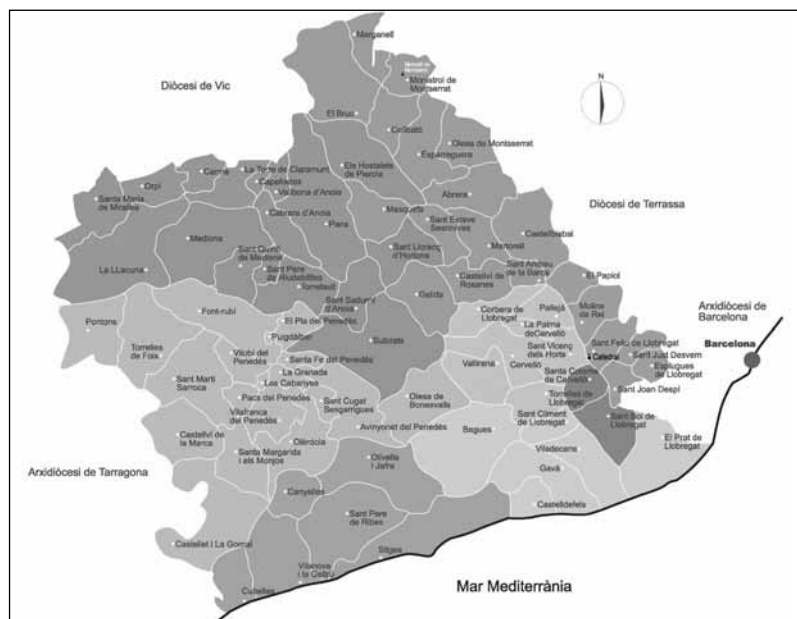
Caldria afegir-hi la d'Elna, al Rosselló, unida a les diòcesis catalanes durant els segles IX, X i XI. A final del segle XI tornà a Narbona, però novament s'uní a les catalanes entre 1564 i 1678, i finalment retornà de nou a la de Narbona. La província eclesiàstica Tarraconense, fins a la desfeta del 713 a mans dels sarraïns, la constituïen les vuit diòcesis històriques de la Catalunya actual, més les de Saragossa, Osca, Tarassona, Calahorra, Pamplona i Oca (ara Burgos).

Fins aquí la informació que ens proporciona Antoni Pladevall. Fem, ara, un gran salt en el temps i situem-nos al proppassat segle XX.

Els canvis de mitjan segle XX

El Concordat de l'Estat espanyol amb la Santa Seu (27-X-1953), signat en plena època de l'anomenat *nacionalcatolicisme*, va decidir, entre d'altres importants acords, modificar els límits de les diòcesis per ajustar-les, tant com fos possible, als límits provincials. Una decisió força

¹ Mn. Albert Ruiz i Elias va néixer al Masnou i va ser ordenat com a prevere el 1969. Ha estat oferint els seus serveis a diverses parròquies de Barcelona i del Baix Llobregat i actualment a la de Sant Pau, de Sant Pau d'Ordal (Subirats). Des del curs 2007-2008 és l'encarregat de l'Arxiu Històric de la nova Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

Plànol de la diòcesi

discutible, atesa la barroeria amb què s'havia establert, a Espanya, la divisió en províncies, inspirada, segurament, en la de l'Estat francès. Fou, sens dubte, un determini més polític que pastoral. A més, la discutible opció rebrotaria els anys 1957, 1978 i 1993. Em referiré, primer, al 1957.

La diòcesi de Barcelona perdé el Baix Penedès, que passà a la diòcesi de Tarragona; una estreta franja entre Sant Llorenç Savall i el Figueró que passarà a la de Vic, i Riells del Montseny a Girona. La diòcesi de Girona perdé l'arxiprestat de Camprodon que passà a la diòcesi de Vic. L'arxidiòcesi de Tarragona guanyà el Baix Penedès i l'arxiprestat de Santa Coloma de Queralt, fins aleshores de Vic. La diòcesi de Lleida va perdre 35 parròquies repartides entre els enclavats d'Artesa de Segre, a Urgell; el de les Oluges, a Solsona; Mequinensa, a Saragossa, i les situades en el sector de Berga i Barbastre, dins la Franja. Però guanyà 18 parròquies situades en els enclavaments d'Areny de Noguera i Peralta de la Sal i Noals, abans del bisbat d'Urgell; també Maials, del Segrià, que era de Tortosa. Urgell perdé els esmentats enclavaments d'Areny de Noguera i Peralta de la Sal que passaran, l'un a Osca, i els altres a Lleida, però guanyà l'enclavament d'Artesa de Segre.

Solsona guanyà 16 parròquies del sector de Vic situat entre la Panadella i Cervera, més les de Molsosa, Súria i Balsareny també de Vic i cinc de l'enclavat de les Oluges, cedint, només, a Vic, dues parròquies del veïnatge de Borredà. Tortosa passarà de 200 a 140 parròquies, perdent un gran sector de terra valenciana, des de Morvedre-Sagunt fins al límit amb el Maestrat, que amb els Ports o sector de Morella continuen units a Tortosa, i la parròquia de Maials, que passarà a Lleida. Finalment, la de Vic va

perdre 28 parròquies, repartides entre l'arxiprestat de Santa Coloma de Queralt i l'extrem sud de la Segarra, Súria i Balsareny, guanyant, a canvi, les 6 del sector de Camprodon, 8 de la frontera amb Barcelona, 6 del Vallès, 2 de l'Anoia, i 2 d'entorn de Borredà.

El 1978 veié com la parròquia d'Arenys de Mar, que depenia de Barcelona, tornava a la seva diòcesi original de Girona.

El 1993 l'assumpte fou més greu. D'una manera que caldria qualificar d'arbitrària, sense ni consultar les parròquies que en serien afectades, un decret de Roma determinà que 111 parròquies de la diòcesi de Lleida, entre elles les que se li uniren el 1957, passessin a la diòcesi de Barbastre-Montsó. Eren les de la Franja, de parla i tradició catalana, i que es troben dins la Comunitat Autònoma d'Aragó. Una aberració —segons la qualifica A. Pladevall— des del punt de vista històric i pastoral. Però altres criteris i interessos, gens pastorals per cert, ho van fer possible.

Deixem de banda tot l'afer de les obres d'art del Museu Diocesà de Lleida, que reclama la diòcesi de Barbastre, perquè ens portaria, possiblement, a polemitzar amb un decret romà.

La província eclesiàstica de Barcelona formada per tres diòcesis

Finalment arribem al que anuncia el títol d'aquest escrit. Durant l'episcopat de l'arquebisbe Narcís Jubany i Arnau (1971-1990) —promogut a cardenal el 1973 pel papa Pau

Imatge de la façana de la parròquia abans de 1936

Façana actual de la catedral de Sant Llorenç

VI—, ja es plantejà la qüestió de si seria oportú fraccionar la diòcesi. Es feren consultes en alguna diòcesi d'Europa on s'havia fet, es va debatre àmpliament i, davant la constatació d'aspectes positius i de negatius, es cregué que el millor fóra no tirar endavant la partició i deixar-ho com estava.

El 1990 el succeí l'arquebisbe Ricard M. Carles i Gordó —que el 1994 fou nomenat cardenal pel papa Joan Pau II —, qui aviat elegí cinc bisbes auxiliars, tres d'ells responsables d'una "demarcació episcopal" i dos per a la ciutat de Barcelona. S'acabà, així —segons descriu Joan Bada—, amb les vicaries episcopals, portades per un prevere amb càrrec de vicari episcopal. Després les va anar presentant a Roma com el camí perquè la diòcesi de Barcelona no fos un arquebisbat sense sufragànies, cosa que el dret canònic no acceptava, sinó una seu metropolitana normal, com ja s'havia fet a Madrid (1991). I davant la negativa de Roma de concedir la Conferència Episcopal catalana, l'esmentat arquebisbe proposà la "Regió" i això podia accelerar la decisió. Continua dient Bada: "En la pugna per la seva successió, en la qual l'arquebisbe intervingué ardidament", Roma decidí la divisió de l'arxidiòcesi barcelonina.

Un decret del papa Joan Pau II del 15 de juny de 2004 —bo i acceptant la renúncia del cardenal Ricard M. Carles, ja presentada el 24 de setembre de 2001, i la del bisbe

auxiliar Mons. Pere Tena i Garriga—, crea la *provincia eclesiàstica de Barcelona*, formada per l'arxidiòcesi de Barcelona, que esdevé metropolitana, i les diòcesis de Terrassa i de Sant Feliu de Llobregat, creades amb territori de Barcelona. La *provincia eclesiàstica Tarraconense*, que engloba les diòcesis de Girona, Lleida, Solsona, Tortosa, Urgell i Vic, no en resultà afectada

Després d'aquest sobtat trossejament, l'arxidiòcesi barcelonina comprèn el Barcelonès i la major part del Maresme, amb 212 parròquies i uns 2.700.000 habitants. La de Terrassa té la catedral a la basílica del Sant Esperit de la ciutat, i cobreix tot el Vallès, excepte unes poques parròquies que són del bisbat de Vic. Té 120 parròquies i 1.020.000 habitants. La de Sant Feliu de Llobregat té la catedral a la parròquia de Sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat. S'estén pel Baix Llobregat, l'Alt Penedès i el Garraf i un petit sector de l'Anoia. Té 121 parròquies i supera els 975.000 habitants.

En prenen possessió el barceloní Lluís Martínez i Sistach (18 de juliol); el conquenc Josep Àngel Sáiz i Meneses (25 de juliol); i el valencià Agustí Cortès i Soriano (12 de setembre), respectivament.

Mons. Agustí nasqué a València el 23 d'octubre de 1947. Cursà els estudis eclesiàstics al Seminari Metropolità de la

Interior de la catedral

dita ciutat. Es llicencià en teologia per la Facultat de Teologia Sant Vicenç Ferrer de València. L'any 1993 es doctorà en teologia a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. Fou ordenat prevere el 23 de desembre de 1971. En el seu ministeri sacerdotal, entre 1972 i 1974, fou vicari a Quart de Poblet; de 1973 a 1984, capellà del Col·legi Sant Josep de la Muntanya de València; de 1974 a 1976, rector de Quart de Poblet i professor a l'Institut Lluís Vives de València; de 1976 a 1978, director del Secretariat Diocesà de Pastoral Juvenil; l'any 1978, vicari de Sant Antoni de Pàdua de València; de 1978 a 1984, secretari particular del qui aleshores era arquebisbe de València, Mons. Miquel Roca i Cabanellas; de 1986 a 1997, rector del Seminari Metropolità de València; de 1997 a 1998, canonge penitencier de la catedral de València; i entre 1990 i 1998, professor de teologia a la Facultat Teològica, a l'Institut Teològic per al Matrimoni i la Família i a l'Institut de Ciències Religioses de València. Fou nomenat bisbe d'Eivissa i Formentera el 20 de febrer de 1998 i rebé l'ordenació episcopal el 18 d'abril de 1998. Nomenat bisbe de Sant Feliu de Llobregat el 15 de juny de 2004, va prendre possessió el 12 de setembre del mateix any. També és el responsable de la Pastoral Familiar a la Conferència Episcopal Tarraconense i President de la Subcomissió Episcopal d'Universitats a la Conferència Episcopal Espanyola.

El segell de la diòcesi té elements representatius de tot el territori que la forma: Montserrat, visible des dels punts alts de totes les comarques del bisbat i on es venera la Mare de Déu que ens és patrona (des del 6 de maig de 2007); el cep, tan propi de les comarques del Penedès i de l'Anoia; i finalment l'aigua, que fa referència tant a la Mediterrània de les costes de la comarca del Garraf com al curs fluvial del Llobregat. Completa el segell la graella i la palma, representatius de sant Llorenç, titular de la catedral. Darrere l'escut i formant una creu, hi ha el bàcul, signe de la família diocesana aplegada a l'entorn del seu pastor.

La diòcesi de Sant Feliu de Llobregat ocupa una superfície de 1.609'30 km². i una població de 975.700 habitants. Està composta per:

la Vicaria del Llobregat, amb 5 arxiprestats (nombre d'habitants amb dades de 2008):

- El Prat de Llobregat, 237.543
- Sant Boi de Llobregat, 88.235
- Sant Feliu de Llobregat, 174.486
- Sant Vicenç dels Horts, 80.311
- Montserrat, 136.840

la Vicaria del Penedès-Anoia-Garraf, amb 4 arxiprestats (nombre d'habitants amb dades de 2008):

- Garraf, 138.372
- Vilafranca del Penedès, 65.668
- Anoia, 24.993
- Piera-Capellades, 29.252

Per altra part, hi ha la Vicaria d'Apostolat Seglar i Evangelització.

Dues paraules sobre el mot "arxiprestat". Es tracta d'una demarcació eclesiàstica que comprèn diferents parròquies, al servei de la pastoral de conjunt, presidides per un arxiprest. "En els primers temps de l'organització de l'església catalana —diu Antoni Bach—, les demarcacions eclesiàstiques són identificades pel nom de la zona geogràfica, com la Cerdanya, la Vall d'En Bas, el Berguedà, la Vall de Lord, la Vall d'Àneu, la Conca de Tremp, el Moianès, el Penedès, el Vallès i d'altres". Des de la segona meitat del segle XIX s'estabilitza el nom d'arxiprestat, que presideix un rector arxiprest. Els límits —afirma A. Bach— s'han anat adaptant fàcilment a les exigències pastorals i demogràfiques. Dit això, s'entén que, avui:

- L'arxiprestat del Prat de Llobregat el formen les parròquies de les poblacions de Begues, Castelldefels, El Prat de Llobregat, Gavà, Sant Climent de Llobregat i Viladecans.
- L'arxiprestat de Sant Boi de Llobregat, les parrò-

quies de dita població i les de Santa Coloma de Cervelló.

- L'arxiprestat de Sant Feliu de Llobregat està format per les parròquies de Castellbisbal, El Papiol, Sant Mateu i Santa Maria Magdalena d'Esplugues de Llobregat, Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Baptista de Sant Joan Despí i Sant Just Desvern.

- L'arxiprestat de Sant Vicenç dels Horts comprèn les parròquies Cervelló, Corbera de Llobregat, La Palma de Cervelló, Pallejà, Sant Vicenç dels Horts, Torrelles de Llobregat i Vallirana.

- L'arxiprestat de Montserrat està integrat per les parròquies d'Abrera, Castellví de Rosanes, Collbató, El Bruc, La Beguda Alta, Marganell, Martorell, Masquefa, Monistrol de Montserrat, Olesa de Montserrat, Sant Andreu de la Barca, Sant Esteve Sesrovires i Santa Maria de Vilalba de Llobregat (Abrera).

- A l'arxiprestat del Garraf trobem les parròquies de Canyelles, Castellet i la Gornal, Cubelles, Olivella i Jafrà, Sant Pere de Ribes, Sitges, i Vilanova i la Geltrú.

- A l'arxiprestat de Vilafranca del Penedès hi ha les parròquies d'Avinyó Nou, Castellet i la Gornal, Castellví de la Marca, El Pla del Penedès, Font-rubí, La Granada, Les Cabanyes, Olesa de Bonesvalls, Olèrdola, Pacs del Penedès, Pontons, Puigdàlber, Sant Cugat Sesgarrigues, Sant Martí Sarroca, Sant Esteve d'Ordal, Sant Pau d'Ordal, Santa Fe del Penedès, Santa Margarida i els Monjos, Torrelles de Foix, Santa Maria de Foix, Vilafranca del Penedès i Vilobí del Penedès.

- A l'arxiprestat d'Anoia figuren les parròquies de Lavern, Mediona, Monistrol d'Anoia, Sant Jaume Sesoliveres, Sant Llorenç d'Hortons, Sant Pere de Riudebitlles, Sant Quintí de Mediona, Sant Sadurní d'Anoia, Sant Pere de Subirats i Torrelavit.

- A l'arxiprestat de Piera-Capellades, les parròquies de Cabrera d'Anoia, Capellades, Carme, Els Hostalets de Pierola, La Llacuna, La Torre de Claramunt, Nàger, Orpí, Piera, Santa Maria de Miralles, i Vallbona d'Anoia.

Benedictins (Montserrat)

Camils (Sant Pere de Ribes)

Escolapis (Sitges i Vilanova i la Geltrú)

Franciscans (Vilanova i la Geltrú)

Maristes (El Prat de Llobregat)

Germans de la Sagrada Família de Belley (Begues i Gavà)

Fills de la Sagrada Família (Begues, Molins de Rei, i Vilafranca del Penedès)

Salesians (Sant Boi de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts)

Germans de Sant Gabriel (Viladecans)

Hospitalaris de Sant Joan de Déu (Sant Boi de Llobregat i Esplugues)

Sant Pere Ad Vincula (Sant Feliu de Llobregat).

Les Congregacions femenines existents són:

Benedictines (Montserrat)

Orde del Carme (Sant Martí Sarroca)

Clarisses de la Divina Providència (Vilanova i la Geltrú)

Dominiques (Esplugues de Llobregat)

Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat (Sant Just Desvern)

Agustines Missioneres (Gavà)

Germanetes dels Ancians Desemparats (Sant Just Desvern)

Institut de les filles del Bon Salvador de Caen (Sant Feliu de Llobregat)

Carmelites de la Caritat de Vedruna (Sant Boi de Llobregat, Sant Sadurní d'Anoia, Viladecans, Vilafranca del Penedès)

Carmelites de Sant Josep (Sant Feliu de Llobregat)

Carmelites Missioneres (El Prat de Llobregat)

Missioneres filles del Cor de Maria (Piera)

Caputxines de la Mare del Diví Pastor (Capellades, Sant Pere de Ribes)

Germanes de la Doctrina Cristiana (Sant Vicenç dels Horts)

Dominiques de l'Anunciata (Monistrol de Montserrat)

Dominiques de l'ensenyament de la Immaculada Concepció (Vallirana)

Dominiques de la Presentació de la Santíssima Verge (La Torre de Claramunt)

Escolàpies Filles de Maria (Olesa de Montserrat)

Filipenses Missioneres de l'Ensenyament (Sant Andreu de la Barca)

Franciscanes Missioneres de Maria (Sant Vicenç dels Horts)

Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús (Martorell, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat)

Missioneres de la Immaculada Concepció (El Prat de Llobregat, Sitges, Vilanova i la Geltrú)

Germanes Josefines de la Caritat (Martorell)

Altres dades, a 12-3-2008

Arxiprestats	9
Parròquies	121
Esglésies i oratoris	90
Congregacions masculines	11
Congregacions femenines	33
Preveres diocesans	97
Diaques	2
Preveres extradiocesans	17
Diaques permanents	13
Preveres diocesans difunts	1

Les Congregacions masculines existents a la diòcesi són:

El bisbe, Agustí Cortés i el segell del bisbat.

Filles de Santa Maria de Leuca (Esplugues de Llobregat)
 Mercedàries Missioneres (Martorell, Sant Feliu de Llobregat, Sant Quintí de Mediona)
 Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzeret (Esplugues de Llobregat)
 Germanes de la Sagrada Família d'Urgell (Viladecans)
 Salesianes de Sant Joan Bosco (Sant Vicenç dels Horts)
 Filles de Sant Josep (Vilafranca del Penedès)
 Serventes de Sant Josep (Sant Vicenç dels Horts)
 Companyia de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül (Olesa de Montserrat, Sant Andreu de la Barca, Vilanova i la Geltrú)
 Germanes de la Caritat de Santa Anna (Vilafranca del Penedès)
 Companyia de Santa Teresa de Jesús (El Prat de Llobregat, Sant Pere de Ribes, Vilanova i la Geltrú).

Com és fàcil d'entendre, des de la creació de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat, calgué donar els primers passos destinats a vertebrar la nova realitat eclesial. Així s'han creat:

Consell Episcopal
 Secretaria General
 Consell Presbiteral
 Consell de Consultors
 Consell de la Catedral
 Consell Pastoral Diocesà
 Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut
 Delegació Diocesana de Catequesi
 Delegació Diocesana d'Economia
 Delegació Diocesana de Patrimoni
 Delegació Diocesana d'Ecumenisme
 Delegació Diocesana de Pastoral de la Salut
 Delegació Diocesana de Pastoral de Santuaris, Pelegrinatges i Turisme.

Delegació Diocesana de Mitjans de Comunicació
 Delegació Diocesana de Pastoral Sagramental i Litúrgia
 Delegació Diocesana de Missions
 Delegació Diocesana de Vida Consagrada
 Delegació Diocesana de Família i Vida
 Delegació Diocesana de Pastoral Vocacional
 Delegació Diocesana d'Ensenyament
 Delegació Diocesana de Càrites.

Altres serveis:

Servei religiós en centres funeraris
 Servei religiós en centres penitenciaris

Centres de Formació:

Hospital Sant Joan de Déu. Docència (Adscrit a la Universitat de Barcelona UB)
 Escola Universitària d'Infermeria Sant Joan de Déu (Adscrita a la Universitat de Barcelona)
 Institut Borja de Bioètica (Universitat Ramon Llull)

Algunes institucions i delegacions encara no s'han constituït i, provisionalment, treballen amb les existents a l'arxidiòcesi de Barcelona. Així, per exemple, els seminaristes de la diòcesi estan confiats, de moment, al Seminari de Barcelona. O la Delegació Diocesana de Càrites, que actua, també, amb la de Barcelona. També caldrà erigir la Cúria de Justícia.

Origen de la ciutat de Sant Feliu de Llobregat i de la parròquia

En un pergami de l'any 1002 —diu el cronista local Llorenç Sans—, ja es parla del lloc de Sant Feliu, sens dubte en referència a una ermita dedicada a aquest sant. És el punt de partida d'on arrenca el que avui és aquesta ciutat del Baix Llobregat. Al seu voltant s'aixecarien unes masies i,

en multiplicar-se les cases formant carrers, en el transcurs dels segles, es constituí l'actual nucli urbà.

L'any 1245, el bisbe de Barcelona, Pere de Centelles, autoritzava la capella de Sant Llorenç a l'esmentat lloc de Sant Feliu. El seu territori no té parròquia pròpia i està distribuït entre les de Sant Just Desvern i Sant Joan Despí; la capella de Sant Llorenç, que sembla haver substituït la de Sant Feliu, radica en terme de Sant Just; mentre que el de la de Sant Joan té una altra capella sota l'advocació de Sant Pere (esmentada encara el 1513); el carrer Pou de Sant Pere pot ser una remembrança de la seva existència.

Prop de tres-cents anys més tard, el 1505, el papa Juli II signava una butlla autoritzant l'erecció de la parròquia de Sant Feliu, independitzant-la de Sant Just i de Sant Joan; però l'acta de fundació no era autoritzada fins al 15 de març de 1524 pel notari apostòlic Joan Modolell. La nova parròquia és posada sota l'advocació de Sant Llorenç. Aviat serà designat un compatró, el màrtir Sant Rarimi, la festa del qual se celebra el 12 d'octubre.

Erecció de la Parròquia de Sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat

Dimarts, 15 del mes de març de l'any del Senyor 1524

"Instrument de l'erecció o nova fundació de l'Església parroquial de Sant Llorenç de la vila de Sant Feliu de Llobregat de la diòcesi de Barcelona, fet i firmat per i entre el reverend Bernat Lloteres prevere, rector de l'Església parroquial de Sant Joan Despí, dintre dels límits de la qual, en la seva major part, la dita església parroquial de Sant Llorenç de la vila de Sant Feliu, abans del present acord, estava fundada, per una part, el batlle jurat, i per homes de la dita Església parroquial de Sant Llorenç per l'altra part, i per alguns altres, és extensament donat a conèixer, i és el document.

En la bossa de l'any present.
És en el document".

El qüestionari de Francisco de Zamora *El Baix Llobregat* 1789 diu:

"La iglesia se titula de San Felio. Tiene seis altares. Es mui (sic) pequeña, de modo que con trabajo pueden oír missa (sic) los parroquianos, mayormente en fiestas solemnes. Tiene reliquias de los santos Remigio (de fet, hauria d'haver dit sant Rarimi, el compatró), Felio y Santa Clemencia"

Campanes i campanar

A causa de les seves reduïdes dimensions, l'església fou reedificada el 1414 i novament en el segle XVI. El 1508, el campanar d'espadanya —també dit de cadireta— tenia dues campanes. El 1639, el rector Jeroni Oriola batejà una altra campana amb el nom de Llorenç, Jeroni i Mateu. Es té notícia que el dia 12 d'octubre de 1685 es beneí la campana Rarímia. També consta que el 1787, el campanar era quadrat i tenia quatre campanes en els seus fines-trals, dues de grans i dues de petites. El 10 d'octubre del mateix any, el rector mossèn Matheu Monmany va beneir la campana més grossa i més popular, la Rarímia, que s'utilitzava per tocar les hores, anunciava els casaments, bateigs i enterraments, o avisava els vilatans del perill que s'acostava (toc de foc, de sometent...). A més, en una paret de l'església hi havia un altre campanaret amb una petita campana que s'utilitzava per tocar els quarts.

El 1788 es va haver de refondre la campana de Sant Llorenç perquè, probablement, s'havia esberlat. Sabem que el 1870 encara existia la torre del campanar, ja que un grup de vilatans, sumant-se a les protestes contra les llesves del general Prim, s'hi van fer forts. El juliol de 1892 es posà la primera pedra de l'actual campanar. Mentrestant, les quatre campanes van ser col·locades al campanar d'espadanya de sobre la porta d'entrada de l'església. El nou campanar no s'acabà fins l'any 1933. Té planta quadrada i poligonal als dos pisos superiors.

A començ del segle XIX es tornà a parlar d'aixecar una nova església parroquial. El 1862, sota la direcció de l'arquitecte Josep Simó i Foncuberta, titulat a l'Academia de San Fernando de Madrid, es construí un nou temple. Malauradament, fou destruït totalment durant la segona quinzena de juliol de 1936, llevat del campanar, que sense campanes encara, i com en altres llocs, serví de torre d'observació, i on s'instal·là un canó antiaeri. A més, el setembre del mateix 1936, les quatre campanes (la Rarímia, la Llorença i les dues petites) van ser estimbades i foren foses a Can Bertran per fabricar —deien— material de guerra.

La Catedral de Sant Llorenç

El dia 11 de juny de 1939 es col·locà la primera pedra del temple actual i, dos anys després, s'inaugurava la Capella del Santíssim. El 26 de maig de 1946, el bisbe Gregorio Modrego consagrà la nova església parroquial, aixecada sota la direcció de l'arquitecte Josep Ros i Ros. El 2 de gener de 1955 s'inaugurà l'altar del Sagrat Cor i, el 24 del mateix any, l'altar de la Mare de Déu de Montserrat. El 10 d'agost de 1960, festivitat de sant Llorenç, s'acabà el coro-

dossier

nament del campanar i es feu la inauguració del rellotge. L'església parroquial fa 46 metres de llarg, 32 d'ample i 26 d'alçada. Consta de tres naus, amb transsepte (creuer), absis semicircular i un cimbori poligonal sobre el creuer. És decorada interiorment amb pintures al·lusives als evangelistes (a les petxines que sostenen el cimbori), a la Majestat de Déu a la conca absidal i amb sanefes geomètriques i amb motius vegetals, a intervals, en els murs. El sostre de la nau central és un bonic teginat ple de cassetons de fusta ornamentats. Sobre l'altar major hi ha un baldaquí, de planxa platejada, que completa la moderna il·luminació. D'ell penja la creu que presideix l'altar.

La façana, que dona a la Plaça de la Vila, té una finestra triforada, amb gelosies i capitells d'inspiració medieval. A sota, el portal de mig punt, amb arquivoltes i timpà.

Acabada la guerra civil arribaren dues campanes d'un magatzem de recuperació militar, que foren beneïdes i pujades al campanar el mateix any: eren les de sant Pere i de santa Maria; com que la campana de santa Maria estava esberlada, el 1947 va ser fosa i del seu metall sortiren dues noves campanes: la de sant Llorenç (la mitjana) i l'Ave Maris Stella (la petita).

L'any 1998 s'inicià la campanya per a la reinstauració de la campana dedicada al compatró de la ciutat: sant Rarimi (la Rarímia). L'11 de febrer de 2000 se signà un conveni per fer-ho realitat. La foneria francesa Paccard féu la fosa de la desitjada campana, amb un diàmetre de 95'5 cm i 925 kg de pes i té com a so un MI. El 30 de setembre del mateix 2000 va arribar a la ciutat i el mateix dia fou beneïda. El dia 5 d'octubre s'instal·là al seu lloc i el dia de sant Rarimi —12 d'octubre— començà a escriure la seva pròpia història. Des d'aleshores fa companyia a la campana de sant Pere, que té com a so un SOL, a la de sant Llorenç, que té com a so un DO, a l'Ave Maris Stella, i a la més petita de totes, que és la de sant Jordi.

Amb motiu d'esdevenir catedral, uns senzills retocs al presbiteri de l'església parroquial han facilitat situar la seu episcopal al fons de l'absis, sota de l'escut episcopal del

bisbe Agustí, on es pot llegir la frase evangèlica: "*benedixit - fregit - deditque*", és a dir: "digué la benedicció, el partí i el donà" (Mateu 26,26).

Una de les responsabilitats del bisbe diocesà és la de visitar, de manera periòdica, les parròquies, per a conèixer de prop la realitat pastoral i social de cadascuna d'elles, els seus desafiaments, projectes i neguits. A la diòcesi de Barcelona es té constància que aquesta pràctica s'inicià l'any 1303. Actualment es fa per mitjà de reunions i trobades del bisbe amb els mossens, Consell Pastoral, catequistes, voluntaris de Càrites, grups de Litúrgia, Pastoral de la Salut, Pastoral Familiar, Consell d'Economia, etc. També s'entrevista amb les comunitats de religiosos i religioses de l'arxiprestat. És el que s'anomena "visita pastoral", i si anteriorment s'havien fet molt espaïadament, actualment se sol fer cada cinc anys. Fins ara el bisbe Agustí ja ha visitat les parròquies dels arxiprestats de Sant Feliu de Llobregat, del Garraf i de Sant Boi de Llobregat.

Des de la seva creació, i de manera provisional, les oficines del Bisbat són a la Plaça de la Vila de la "ciutat de les roses". Però el 15 de setembre de 2007 ja es beneí i posà la primera pedra, portada de Montserrat, del que serà el seu lloc definitiu: en terrenys cedits a la diòcesi per l'Institut de les Filles del Bon Salvador, les populars —i ja centenàries a la població—, "monges franceses".

Està previst que la nova construcció, composta de dos edificis units entre ells, acollirà despatxos, delegacions i secretariats, sales de reunions, auditori, sala d'actes, capella, arxiu, menjador, habitatge, aparcament, etc. Quan s'escriuen aquestes ratlles ja han començat les obres per alçar l'edifici, tan necessari i desitjat.

Aquesta és, doncs, la curta història d'una jove diòcesi que el dia 15 de juny de 2008 ha celebrat el quart aniversari del seu naixement. Tant el bisbe Agustí com els preveres i diaques, religiosos i laics, comparteixen la tasca i la il·lusió per dur a terme la missió encomanada en aquestes contrades de l'Anoia, el Garraf, l'Alt Penedès i el Baix Llobregat.